

Ćwiczenia i zabawy z dzieckiem zdolnym w wieku przedszkolnym

Wiek przedszkolny to okres, w którym ujawniają się różne uzdolnienia. Należy je jak najwcześniej rozpoznać i rozpocząć pracę nad ich rozwijaniem. Zdolności mogą przejawiać się w różnych dziedzinach działalności. Najwcześniej pojawiają się zdolności matematyczne i artystyczne, zwłaszcza muzyczne i plastyczne.

Aby rozwijać zdolności intelektualne dziecka należy mu zapewnić swobodę dorastania. Należy pozwolić na jak największą swobodę poruszania się, obserwowania, dotykania, odkrywania itp. Tego rodzaju doświadczenia kształtują rozwój umysłowy dziecka. Zdolności twórcze, pomysłowość i naturalną kreatywność ujawniają się najpełniej około 5 roku życia pod postacią rozbudzonej ekspresji werbalnej, plastycznej, muzycznej i ruchowej. Po tym okresie następuje spadek zdolności twórczych, które nie stymulowane, nie rozwijają się, ulegają zahamowaniu.

Praca z dziećmi zdolnymi powinna zatem odbywać się w sposób systematyczny i być oparte na indywidualnych programach ich rozwoju. Poniżej przedstawiam propozycje zabaw i ćwiczeń, które można wykorzystać w pracy z dziećmi zdolnymi.

Rozwijanie zdolności z zakresu mowy i myślenia:

- tworzenie zakończeń opowiadań, bajek z umiejętnością uzasadnienia wyboru przyjętego rozwiązania;
- tworzenie opowiadania na podstawie tytułu;
- wymyślanie innego zakończenia do znanych dzieciom bajek;
- wymyślanie nieprawdopodobnych historyjek;
- samodzielne czytanie książek, czasopism, komiksów, prasy;
- czytanie bajek dzieciom młodszym;
- czytanie z podziałem na role;
- korzystanie z encyklopedii, słowników, informatorów, książek popularno-naukowych;
- samodzielne tworzenie zagadek, wierszy;
- poznawanie zasad intonacji przy recytacji, opowiadaniu;
- ćwiczenia językowe na podstawie skomplikowanych wypowiedzi;
- wykorzystanie zdolności dzieci na imprezach i przedszkolnych uroczystościach;
- zorganizowanie kącika książek dla dzieci zdolnych;
- tworzenie książeczek z prostymi tekstami z wykorzystaniem techniki komputerowej;
- rozwiązywanie krzyżówek literowo-obrazkowych, rebusów, łamigłówek;
- próby pisania na komputerze prostych tekstów i drukowanie ich.

Rozwijanie zdolności muzycznych:

- zapraszanie do przedszkola muzykujących artystów;
- zajęcia ruchowo-rytmiczne;
- rozwijanie walorów głosowych poprzez:
 - rytmiczne recytowanie tekstów,
 - śpiewanie motywów melodycznych w formie progresji (mormorando, legato, staccato),
 - tworzenie melodii do rymowanek,
 - wykorzystanie walorów głosowych dzieci do nauki piosenek prezentowanych na różnych uroczystościach;
- tworzenie instrumentów niekonwencjonalnych;
- akompaniowanie do piosenek z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych i niekonwencjonalnych;
- słuchanie fragmentów muzyki klasycznej, ludowej, regionalnej i wyrażanie swoich odczuć w formie plastycznej, ruchowej i werbalnej;
- udział w konkursach, przeglądach, uroczystościach przedszkolnych;
- wspólne muzykowanie.

Rozwijanie zdolności plastycznych:

- poznawanie kultury, tradycji, zwyczajów ludzi innych narodowości oraz grup etnicznych zamieszkujących w Polsce;
- poznawanie kultury i sztuki różnych epok historycznych: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, porównanie jej ze sztuką i kulturą współczesną;

- oglądanie albumów dzieł plastycznych (rzeźba, malarstwo) znanych twórców światowych;
- oglądanie aktualnych wystaw tematycznych;
- wycieczki do muzeów;
- zaproszenie plastyka do przedszkola – poznanie zawodu plastyka, wspólne tworzenie;
- rysowanie świecą, pastelami;
- malowanie na podkładzie: klejowym, grysikowym, wiórowym;
- wykonywanie prac ze sznurków, szmatek, materiałów przyrodniczych;
- odciskanie wzorów;
- kalkomania, witraże;
- tworzenie albumów książek;
- wykonywanie prac przestrzennych;
- rzeźbienie z masy solnej, papierowej;
- wykonywanie kukiełek, masek, pacynek;
- tworzenie plakatów, drzew genealogicznych;
- technika kolażu, zabawy z masą gipsową;
- malowanie na szkłe, płótnie;
- technika orgiami;
- uczestniczenie w konkursach przedszkolnych.

Rozwijanie zdolności matematycznych:

- stosowanie działań matematycznych z przekroczeniem progu dziesiętkowego;
- układanie treści zadań tekstowych do działań matematycznych;
- zapoznanie z zapisem na grafach matematycznych i osi liczbowej;
- wykonywanie figur geometrycznych przestrzennych z kartonu z zastosowaniem gotowego szablonu;
- posługiwanie się pieniędzmi, zapoznanie z walutą innych krajów (Euro);
- poznanie jednostek miary (metr, centymetr, milimetr) i wagi (kg, dag, g);
- odczytywanie na zegarze tarczowym pełnych godzin i rozumienie oraz odczuwanie krótkich odcinków czasowych np. co można zrobić w czasie 5 min., 10 min., a co w czasie 1 godz.

Wskazówki dla rodziców:

- słuchanie bajek czytanych przez dziecko;
- tworzenie książek tematycznych;
- wspólne uczestnictwo w koncertach muzycznych;
- dodatkowe zajęcia muzyczne np. ognisko muzyczne, nauka gry na instrumentach;
- rozwijanie zdolności plastycznych, wspólne tworzenie prac.

Materiał do pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym opracowali koordynatorzy zespołów ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej z przedszkoli miejskich w Ostrołęce pod kierunkiem Krystyny Kwiatkowskiej pracownika Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ostrołęce w roku szkolnym 2012/2013:

1. Przedszkole Miejskie Nr 1 – Agata Patyra
2. Przedszkole Miejskie Nr 5 – Marta Sobiech
3. Przedszkole Miejskie Nr 7 – Marzena Sady
4. Przedszkole Miejskie Nr 8 – Iwona Mróz
5. Przedszkole Miejskie Nr 9 – Iwona Laskowska
6. Przedszkole Miejskie Nr 10 – Małgorzata Kaszuba-Lipińska
7. Przedszkole Miejskie Nr 13 – Agata Berkowska
8. Przedszkole Miejskie Nr 15 – Anna Szyjka
9. Przedszkole Miejskie Nr 16 – Jolanta Trawińska
10. Przedszkole Miejskie Nr 17 – Barbara Kilijańska
11. Przedszkole Miejskie Nr 18 – Magdalena Zyśk